

Verksamhetsberättelse 2024

Innehåll

Om Sveriges Stadsmissioner	2
Vårt uppdrag	2
Sveriges Stadsmissioners organisering	2
Styrelse	2
Kansliet	3
Arbetsgrupper och forum	3
Medlemssamverkan	4
Sveriges Stadsmissioners konferens 18–19 september 2024	4
Förvalta och skydda kännetecknet Stadsmission	5
Rapportering	5
Finansiering	5
Företagsinsamling och privatinsamling	5
Svenska Postkodlotteriet	5
Offentliga bidrag	6
Fonder och stiftelser	6
Opinion och påverkan	6
Möten med politiker och beslutfattare	6
Remissvar och opinionsbildning för lagändring	6
Media	7
Sveriges Stadsmissioners rapporter	7
Stadsmissionen i Almedalen	8
Metodutveckling och innovation	8
Trygga Orten	8
Impact Innovation	9
Innovation	9
Centrum för civilsamhällesforskning	9
Samordning och verksamhetsstöd	9
Stadsmissionens Bostad Först-hub	9
Gemensam effektmätning	10
Samordning av Matcentraler	10
Hantering av textil	10
Medlemskap och samarbeten	11

Om Sveriges Stadsmissioner

Riksföreningen Sveriges Stadsmissioner bildades 2007 och är en medlemsorganisation för regionala Stadsmissioner i Sverige. År 2024 bestod Sveriges Stadsmissioner av tio regionala medlemsorganisationer: Sörmlands Stadsmission, Göteborgs Stadsmission, Kalmar Stadsmission, Östergötlands Stadsmission, Skåne Stadsmission, Stockholms Stadsmission, Umeå Stadsmission, Uppsala Stadsmission, Västerås Stadsmission och Örebro Stadsmission, samt en associerad medlem, Karlstad Stadsmission. Styrelsen utgörs av direktorerna från de tio medlemsorganisationerna.

Tillsammans driver våra medlemmar social verksamhet på ett fyrtiotal orter runt om i Sverige. Samtliga medlemsorganisationer är fristående ideella föreningar eller stiftelser som innehar 90-konto och är medlemmar i Giva Sverige. Sveriges Stadsmissioner är också aktiva inom flera nationella och internationella nätverk, såsom Fremia, Famna, Feantsa, Europeiska hubben för Bostad Först, Samarbetet för minskat matsvinn (SAMS), Euro diakonia, Cradlenet, Svenska institutet för standarder (SIS), Sponsrings & eventföreningen, Brakely samt National Advisory Board for Impact Investing (Swedish NAB).

Genom vårt arbete och våra samarbeten strävar vi efter att skapa en mer inkluderande och hållbar framtid för människor i utsatta livssituationer.

Vårt uppdrag

Sveriges Stadsmissioner finns till för att stärka våra medlemmars lokala arbete och därigenom skapa bättre förutsättningar för människor i social och ekonomisk utsatthet i Sverige. Vi gör detta genom att främja samverkan mellan våra medlemmar, driva ett nationellt opinionsarbete inom prioriterade områden samt värna om kännetecknet Stadsmissionen och utveckla dess gemensamma identitet och varumärke.

Utöver detta samarbetar Sveriges Stadsmissioner med nationella företagspartners och söker nationella bidrag för att finansiera medlemmarnas sociala arbete. Vi arbetar också med kvalitets- och metodutveckling och söker medel för att stödja gemensamma utvecklingsprojekt. Genom åren har vi bland annat bedrivit projekt inom områden som hemlöshet, matsvinn och våld i nära relationer.

Denna rapport fokuserar enbart på Riksföreningen Sveriges Stadsmissioners arbete under 2024, de nationella projekt som drivs av Riksföreningen samt den verksamhetsutveckling som finansieras av Riksföreningen.

Sveriges Stadsmissioners organisering

Styrelse

Sveriges Stadsmissioners styrelse består av en ledamot och en suppleant från varje medlemsorganisation.

Styrelseordförande sen maj 2024 är Martin Ärnlov, direktor för Göteborg Stadsmission. Innan dess var Sanna Detlefsen, direktor för Östergötland Stadsmission styrelseordförande.

Ledamöter i styrelsen var under 2024 Helena Kalaitzis Barrögård, tf. direktor Sörmlands Stadsmission; Susanne Lundström, direktor Kalmar Stadsmission; Anders Pramborn, direktor Skåne Stadsmission; Åsa Paborn, direktor Stockholms Stadsmission; Sara Rosberg, direktor Umeå Stadsmission; Maja Hvarfner, direktor Uppsala Stadsmission; Emma Sohlberg, direktor Västerås Stadsmission; Febe Stenson, direktor Örebro Stadsmission samt Sanna Detlefsen, direktor Östergötland Stadsmission.

Vår associerade medlem, Karlstad Stadsmission representeras i styrelsen av Febe Stenson, Örebro Stadsmission.

Strategi 2030

Under 2024 påbörjades strategiarbetet för perioden 2025-2030. En bollplanksgrupp bestående av generalsekreterare Jonas Wahlstrand och direktorerna Åsa Paborn, Anders Pramborn och Emma Sohlberg tillsattes med målet att skapa en sammanhållen strategi för styrelsen att hantera under 2025.

Utredning om ny princip för utdelning av insamlade medel

Med anledning av den nya medlemsformen "associerat medlemskap" behövde en uppdatering göras av utdelningsprinciperna. Styrelsen tillsatte en utredningsgrupp bestående av ekonomichefsnätverket plus medarbetare från Sveriges Stadsmissioners kansli med målet att utdelningsprinciperna för utdelning av medel från Postkodlotteriet och Företagsinsamling, ska fungera även med ytterligare medlemmar samt nya formen "associerat medlemskap".

Krisberedskap

En krisberedskapsplan antogs av styrelsen, i beslutet ingick att utse en nationell krisberedskapsledare som vid behov kan gå in på heltid och hantera en pågående krissituation. Generalsekreteraren sitter med i MSB:s civilsamhällsråd. Sveriges Stadsmissioner ansökte om och blev beviljade medlemskap i Folk och Försvar.

Kansliet

Sveriges Stadsmissioner har under 2024 haft 8 heltidsanställda. Sverige Stadsmissioners primära verksamhetskostnader utgörs av personalkostnader, medlemsservice, insamlingskostnader och opinionsbildning. Vi har även utgifter för lokaler, konferenser, resor och kontorsutrustning.

Sveriges Stadsmissioner hade under året en universitetsstuderande praktikant på höstterminen respektive vårterminen. Detta genom ett rekryteringssamarbete med Fremia och Famna.

Arbetsgrupper och forum

Sveriges Stadsmissioners arbetsgrupper har ett uppdrag från styrelsen inom specifika områden. Grupperna sammanträder 4–6 gånger per år, och deltagande är obligatoriskt för medlemmarna. Varje arbetsgrupp består av utsedda representanter från samtliga regionala stadsmissioner samt en representant från Sveriges Stadsmissioner. Arbetet leds av en ordförande, som väljs bland medlemsrepresentanterna.

Arbetsgrupp Hemlöshet

Arbetsgruppen samlar expertis inom hemlöshetsfrågor för att stödja Sveriges Stadsmissioners styrelse, påverkan och sociala utvecklingsarbete. Gruppen arbetar med omvärldsbevakning, erfarenhetsutbyte, forskning samt påverkan, för att stärka insatser mot hemlöshet. Påverkansarbetet sker i samverkan med senior påverkansstrateg. Arbetsgruppen bidrar även till arbetet med att ta fram den årliga hemlöshetsrapporten.

Arbetsgruppen Fattigdom

Arbetsgruppen fokuserar på att samla expertis inom fattigdomsfrågor för att stödja Sveriges Stadsmissioners arbete och påverkan. Gruppen ansvarar för omvärldsbevakning, samordning av forskning och erfarenheter, samt att bidra till den årliga Fattigdomsrapporten och påverkansarbetet, i samverkan med senior påverkansstrateg och akademien.

Arbetsgrupp Secondhand

Arbetsgruppen inriktar sig på att stärka och utveckla Stadsmissionens secondhandverksamhet genom omvärldsbevakning, samverkan och erfarenhetsutbyte. Gruppen arbetar med att följa lagändringar, främja hållbar textilåtervinning och säkerställa ett fortsatt inflöde av textilier, samt förhandla fram nya företagssamarbeten och gemensamma inköp för att bibehålla och stärka Stadsmissionens position inom secondhandbranschen.

Arbetsgrupp Matcentraler

Arbetsgruppen syftar till att stärka samarbetet kring mat-redistribution genom erfarenhetsutbyte, samverkan med livsmedelsaktörer och effektiv logistik. Gruppen arbetar för att säkerställa ett jämlikt och effektivt matflöde till alla medlemmar, utveckla en långsiktig nationell strategi, samt ta fram förslag på fördelningsprinciper och relevant systemstöd. Arbetsgruppen ska även arbeta fram en gemensam målbild för matcentralerna och undersöka möjligheter för medlemskap i relevanta organisationer som FEBA.

Arbetsgrupp Innovation

Arbetsgruppen satsar på att stärka Stadsmissionens innovationsförmåga genom att skapa en kultur som uppmuntrar medarbetarnas idéer och vilja att prova nya sätt att tänka och agera. Gruppen arbetar med att utveckla en strategi och en process för social innovation, samt att främja en gemensam innovationskultur för att skapa lösningar på samhällsutmaningar. Målet är att snabbt kunna agera när nya behov eller medel uppstår.

Strategiskt kommunikationsforum

Strategiskt kommunikationsforum har ett övergripande uppdrag att utveckla och stärka den gemensamma identiteten och samlade varumärket, att bedriva påverkan och opinionsbildning, att förvalta och skydda känneteckensrätten samt samverka kring insamling. Inklusive att vakta dokumentet med värderingar och att utveckla det i samtida uttryck. Det består av marknads- insamlings- och kommunikationschefer i de största Stadsmissionerna. Under 2024 har representanter från Stockholm, Göteborg, Skåne, Uppsala och Östergötland deltagit.

Medlemssamverkan

Sveriges Stadsmissioners konferens 18–19 september 2024

Varje år samlar Sveriges Stadsmissioner sina medlemmar till en årlig konferens. Syftet med konferensen är att stärka samhörigheten mellan Sveriges Stadsmissioner och dess medlemmar, samt att öka kunskap och engagemang bland medlemmarna och deras medarbetare för Stadsmissionens gemensamma arbete och framtidsstrategi. Konferensen belyser även hur det lokala och det nationella ömsesidigt stärker varandra, och ger en möjlighet att synliggöra mångfalden och de styrkor som finns inom Stadsmissionsrörelsen.

Utöver detta fungerar konferensen som en plattform för Stadsmissionens arbetsgrupper och nätverk att samarbeta och mötas för gemensamma arbetsmöten.

Konferensen leddes av Jonas Wahlstrand, generalsekreterare för Sveriges Stadsmissioner. I år hölls konferensen i Höör, där 135 medarbetare från Stadsmissioner runtom i landet deltog. Årets tema för konferensen var att "Växa" och flera föreläsare, exempelvis Mina Dennert, Navid Modiri och Özlem Tan, bidrog med intressanta tankar och erfarenheter kring detta.

Förvalta och skydda kännetecknet Stadsmission

Under året har Sveriges Stadsmissioner genomfört en stadgeförändring som möjliggör att organisationer kan bli associerade medlemmar. Som ett resultat har Karlstads Kyrkliga Stadsmission kommit in i Stadsmissionsfamiljen och bytt namn till Karlstad Stadsmission.

Denna förändring ger Karlstad Stadsmission tillgång till nätverkets erfarenheter inom socialt arbete, matbistånd och secondhand. Med stöd från Örebro Stadsmission, som fungerar som faddermedlem, ser Karlstad Stadsmission fram emot att utvecklas vidare och på sikt bli en fullvärdig medlem.

Förändringen markerar ett viktigt steg i Sveriges Stadsmissioners arbete för ett mer inkluderande samhälle där alla har rätt till ett värdigt liv.

I Skellefteå valde man att ändra namn till Hela Människan och lämnade därmed kännetecknet Stadsmission.

Under året inledde generalsekreteraren diskussioner med Gotlands Stadsmission angående ett associerat medlemskap.

Rapportering

2024 gjordes också ett omfattande arbete med att revidera och uppdatera Sveriges Stadsmissioners policyer, riktlinjer och rutiner, för att klara de höga krav av transparens och struktur som GIVA Sveriges ställer på insamlade medlemsorganisationer. Denna utökade revision görs vartannat år.

Finansiering

Sveriges Stadsmissioner har under året kunnat dela ut 56,8 miljoner kronor till sina medlemmar, de regionala Stadsmissionerna. Intäkterna kommer som projektstöd, offentliga bidrag genom bidragsansökningar och gåvor från företagspartners. Varje Stadsmission ansöker om och redovisar bidragen för att säkerställa att medlen används i enlighet med angivna ändamål och att de gör nytta för människor i utsatthet.

Företagsinsamling och privatinsamling

I år har Sveriges Stadsmissioner tagit emot cirka 10,4 miljoner via företagsinsamlingar och privatinsamlingar. Sveriges Stadsmissioners huvudpartners är bland annat Lidl, Fastighetsbyrån, Pågen och Ikea.

Svenska Postkodlotteriet

Svenska Postkodlotteriet är Sveriges Stadsmissioners genom åren enskilt största gåvogivare. Vi är förmånstagare sedan 2008 och erhåller ett årligt icke-öronmärkt stöd. Under 2024 var det årliga bidraget 24 miljoner kronor. Största delen av medlen delas ut till medlemmarna och går till den regionala Stadsmissionens professionella sociala verksamhet för människor i hemlöshet, social och ekonomisk utsatthet, psykisk ohälsa och missbruk. Medlen finansierar också delar av Sveriges Stadsmissioners kansli.

Vidare delade Svenska Postkodlotteriet under 2022 ut projektmedel till Sveriges Stadsmissioner för genomförandet av Drömprjektet 'Trygga Orten'. Projektet syftar till att omvandla utsatta områden genom att engagera unga i aktiviteter som motverkar utanförskap och nedskräpning. Projektet drivs via Östergötlands Stadsmission i samarbete med Håll Sverige Rent och har redan visat på positiva resultat, som en minskad nedskräpning med 50 procent i deltagande områden. Projektet startade i Navestad, Norrköping, och har som mål att engagera 700 ungdomar och sprida sina metoder till fler utsatta områden i Sverige. Totalt erhållna medel för detta projekt är 24,2 miljoner kronor under åren 2022-2025. Under 2024 delades 6,5 miljoner kronor ut för genomförandet.

Offentliga bidrag

Sveriges Stadsmissioner ansöker om bidrag hos myndigheter och har under året inbringat cirka 28 miljoner. Myndigheter som har tilldelat medel till oss är Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen, Kriminalvården och MUCF – Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Fonder och stiftelser

Under 2024 har Sveriges Stadsmissioner fått beviljat cirka 2 miljoner från Egmonts Stiftelse och Herbalife Family Foundation. Dessa bidrag har gått till våra barn- och ungdomsverksamheter.

Opinion och påverkan

Möten med politiker och beslutfattare

Under året har Sveriges Stadsmissioner haft ett flertal betydelsefulla möten med politiska företrädare; bostadspolitiska talespersoner från Liberalerna (L), Kristdemokraterna (KD) och Moderaterna (M), samt socialpolitiska talespersoner från Moderaterna och Vänsterpartiet (V).

Sveriges Stadsmissioner deltog även aktivt vid flertalet riksdagspartiers kommundagar. Under dessa tillfällen genomfördes viktiga samtal och möten med ledande politiska representanter, däribland socialminister, socialförsäkringsminister, socialtjänstminister, bostadsminister, finansminister, arbetsmarknadsminister, utbildningsminister och skolminister.

Arbetsmarknadsministern besökte en secondhandbutik hos Stockholms Stadsmission vilket gav möjligheten att diskutera centrala frågor rörande arbetsmarknad, arbetsintegration och hemlöshet.

Tillsammans med Svenska Röda Korset och Bris i mötte Sveriges Stadsmissioner statssekreteraren till socialförsäkringsministern, och diskuterade den kommande utredningarna Aktivitetskrav i försörjningsstödet samt Drivkrafter och möjligheter i försörjningsstödet med det aviserade bidragstaket.

Sveriges Stadsmissioner blev även inbjudna till Socialutskottet för att hålla en presentation och delta i en frågestund om Fattigdomsrapporten 2024. Under denna session lyftes bland annat Sveriges Stadsmissioners rekommendationer för att förbättra livsvillkoren för de mest utsatta människorna i samhället.

Remissvar och opinionsbildning för lagändring

Den 1 april 2024 trädde *Lag (2024:79) om placering av barn i skyddat boende* i kraft. Sveriges Stadsmissioner har länge varit en drivande kraft för att skapa skyddade boenden med ett tydligt barnrättsperspektiv. Tillsammans med bland annat BRIS har Sveriges Stadsmissioner arbetat för en lag som stärker barns rättigheter i skyddade boenden och vi är stolta över att lagförslaget nu har blivit verklighet. Utöver detta har Sveriges Stadsmissioner under 2024 lämnat följande remissvar och yttranden:

- Förslag till föreskrifter och allmänna råd om skyddat boende
- Förlängning och nedtrappning av det tillfälliga tilläggsbidraget till barnfamiljer inom bostadsbidraget
- Ett inkluderande jämställdhetspolitiskt delmål mot våld
- Förslag till föreskrifter och allmänna råd om skyddat boende
- "Vi kan bättre! Kunskapsbaserad narkotikapolitik med liv och hälsa i fokus"
- Åtgärder för en bättre bostadsförsörjning
- Förbättrade levnadsvillkor för utlänningar med tillfälligt skydd

Genom remissvarsarbete och engagemang i politiska processer arbetar Sveriges Stadsmissioner för att lagstiftning och policyer som skapar bättre förutsättningar för människor i utsatthet ska bli verklighet.

Media

Debattartiklar och påverkansarbete

Under året har Sveriges Stadsmissioner aktivt deltagit i den offentliga debatten genom flera debattartiklar och samarbeten. Genom medlemskap i Famna, Fremia och Giva Sverige har Sveriges Stadsmissioner medverkat i följande debattartiklar:

- *"Det är orimligt att föreslå att Allmänna arvsfonden läggs ned"* (Altinget)
- *"Liberalerna vill väl fortfarande ha ett starkt civilsamhälle?"* (Värmlands Folkblad, i samband med kommundagarna i Karlstad)
- *"Sätt social hållbarhet på innovationsagendan"* (Altinget)

Tillsammans med andra organisationer som Rädda Barnen, Röda Korset, Svenska kyrkan och Bris skrev vi debattartikeln *"Majoriteten av svenskarna vill höja dagersättningen för asylsökande"* som infördes i Dagens Nyheter.

Vidare samarbetade Sveriges Stadsmissioner med Kvinna till Kvinna, Sveriges Kvinnoorganisationer, RFSL Ungdom och LSUS om debattartikeln *"Sverige måste arbeta för en mer rättvis och jämställd ekonomi"* (Altinget).

Sveriges Stadsmissioner skrev likaså i ett samarbete med Svenska kyrkan, Röda Korset och Rädda Barnen en debattartikel baserat på en Novus-undersökning där allmänheten tillfrågades om att höja dagersättningen till asylsökande, om att höja dagersättningen för asylsökande till riksnormen för försörjningsstöd. Denna debattartikel publicerades i DN.

Räckvidd i media

Sveriges Stadsmissioner fick god synlighet i redaktionell och social media under 2024. Total potentiell räckvidd var 332 miljoner för 2024, en ökning med 37 procent (242 miljoner) jämfört med 2023. Topprankade medier som Sveriges Radio, Aftonbladet, Svenska Dagbladet, SVT och Göteborgsposten hade inslag eller artiklar om fattigdom och hemlöshet. De inlägg i sociala medier som fick störst räckvidd hänvisade till en debattartikel i slutet av året om nya lagen om textilavfall där Sveriges Stadsmissioner medverkade, samt en artikel ursprungligen från TT om julen och människor i fattigdom.

Sveriges Stadsmissioners rapporter

Varje år publicerar Sveriges Stadsmissioner rapporter om fattigdom och hemlöshet. Med dessa vill vi skapa samhällsdiskussion och uppmärksamma de centrala frågor vi arbetar med, genom att beskriva innebörden för de personer som lever i social utsatthet samt komplexiteten i deras situation.

Fattigdomsrapporten

Sveriges Stadsmissioner har genom den årligen återkommande Fattigdomsrapporten lyft in fattigdomen i den svenska debatten. Fattigdomsrapporten 2024, med titeln "Jag hade ingen aning om att det var så svårt att få hjälp", berättar om det ölande antalet människor som inte får den hjälp av samhället som de har rätt till eller får hjälpen väldigt sent. Rapporten visar myndigheternas oförmåga att ge adekvat stöd till utsatta grupper, vilket leder till stort lidande för människor och ökade samhällskostnader. Den föreslår bland annat att riksnormen för försörjningsstöd höjs, att samarbetet mellan socialtjänst och andra myndigheter samordnas och att en myndighet får i uppdrag att granska felaktiga icke-utbetalningar.

Sedan 2014 har Sveriges Stadsmissioner samarbetat med Marie Cederschiöld högskola i ett systematiskt kartläggningsarbete av deltagares behov av stöd och Stadsmissionens insatser. Kartläggningen har publicerats i den årliga Fattighedsrapporten. På detta sätt har Sveriges Stadsmissioner bidragit till både grundforskning och till en tydligare bild av fattigdomen i Sverige. Stadsmissionen kommer nu att verka för en kontinuerlig nationell kartläggning av fattigdomen och en nationell fattighedsstrategi.

På europeisk nivå är Sveriges Stadsmissioner aktiv medlem i Eurodiaconia, som bedriver påverkansarbete inom fattigdom och hemlöshet.

Hemlöshetsrapporten

Stadsmissionens hemlöshetsrapporten "den dolda hemlösheten" är den 13:e rapporten som publiceras. Det handlar om människor som av olika skäl inte har tillgång till ett tryggt och långsiktigt boende och som inte får den hjälp de har rätt till eller behöver från samhället. Därmed syns de inte heller i statistiken. Rapporten undersöker även kommunernas ansvar för att minska hemlösheten genom ett avsnitt skrivet av Tim Holappa, juris doktor i offentlig rätt vid Stockholms universitet. Rapporten föreslår åtgärder som vräkningsförebyggande insatser, att Bostad Först-modellen ska införas nationellt och ett starkare samarbete mellan kommuner och socialtjänst för hållbar bostadsförsörjning. Kommuner uppmanas att agera mer aktivt för att minska hemlösheten och för att säkerställa stöd för utsatta grupper.

På europeisk nivå är Sveriges Stadsmissioner en aktiv medlem av Feantsa, European Federation of National Organisations Working with the Homeless.

Stadsmissionen i Almedalen

Sveriges Stadsmissioner deltog i Almedalen 2024 och anordnade två seminarier om den nya lagstiftningen för skyddat boende ur ett barnperspektiv. Sveriges Stadsmissioner var också delarrangör av ett Fattighedsseminarium "Att leva eller att överleva – vad är skäligt? tillsammans med Bris och Svenska Röda korset där statssekreteraren till socialtjänstministern, en forskare och två ledarskribenter medverkade, samt arrangerade ett fastighetsmingel i Wallenstams trädgård. Generalsekreterare deltog aktivt i diskussioner och seminarier om hemlöshet, fattigdom, barnrättsfrågor, sociala innovationer och ofrivillig ensamhet.

Metodutveckling och innovation

Trygga Orten

Trygga Orten är ett samarbetsprojekt mellan Sveriges Stadsmissioner och Håll Sveriges Rent, det finansieras av Postkodlotteriet och löper från 2022-2025. Projektet kombinerar social och ekologisk hållbarhet på ett sätt som inte bara stärker individer utan också förbättrar hela samhällets långsiktiga hållbarhet. Det drivs av Östergötland Stadsmission i områden Hageby och Navestad i utkanten av Norrköping. Genom att fokusera på ungdomar och integrera ekologiska och sociala insatser skapar projektet en ny modell för att bekämpa utanförskap och stärka framtidstron bland ungdomar. Genom att kombinera studiestöd, ledarskapsutbildning och feriejobb med ett ekologiskt fokus på nedskräpning och återbruk, erbjuder projektet en helhetslösning som inte bara gynnar individen utan också stärker hela lokalsamhället. Projektet samarbetar med lokala aktörer som fastighetsägare, kommunen och näringslivet för att erbjuda ungdomar sina första jobb.

Projektet är innovativt i sitt sätt att mäta effekterna av insatserna i projektet. Bland annat genom metoden "Räkna med hållbarhet", som både mäter och driver ungdomars väg till arbetsmarknaden. Att kunna påvisa tydliga effekter blir ett sätt att kommunala och privata aktörer att investera i lösningar säkerställa fortsatt finansiering av verksamheten.

Under 2024 har fokus legat på att sprida projektet resultat genom Trygga Ortens utfallsrapport 2022-2024 samt att skapa förutsättningar för att sprida modellen till flera platser i Sverige.

Impact Innovation

I december 2024 fick Region Sörmland, Sörmlands Stadsmission och Sveriges Stadsmissioner beviljat medel till att genomföra en systemanalys med fokus på ojämlik hälsa bland människor i socioekonomisk utsatthet. Genom att anlita människor i socioekonomisk utsatthet som experter på sina behov och koppla samman deras kunskap med andra aktörers inom folkhälsosystemet, ska vi belysa nya områden för innovation och utveckling. Förstudien kommer genomföras januari – september 2025 och är en del av Impact Innovation satsningen SustainGov.

Innovation

Under 2023 identifierade Sveriges Stadsmissioners styrelse ett behov av att stärka innovationskraften inom Stadsmissionsrörelsen för att utveckla nyskapande och relevanta lösningar på komplexa samhällsproblem som påverkar våra målgrupper. Samtidigt såg man en möjlighet att stärka finansieringen av dessa lösningar.

Under 2024 påbörjas arbetet med att utveckla processer och en strategi för social innovation inom Sveriges Stadsmissioner. En arbetsgrupp har tillsatts, och beslut om innovationsstrategin väntas under 2025. För att skapa fler hållbara och långsiktiga lösningar på samhällsutmaningar behöver vi stärka vår innovationskultur. Genom tydliga processer kan vi bättre fånga upp idéer från våra lokala medlemmar och vidareutveckla vårt arbete för utsatta grupper på ett strukturerat och hållbart sätt.

Centrum för civilsamhällesforskning

Sedan tre år har Sveriges Stadsmissioner ett avtal om samverkan med Centrum för Civilsamhälle vid Marie Cederschölds högskola i Stockholm. Genom att samarbetet omfattar flera civilsamhällsorganisationer skapas väsentligt förbättrade förutsättningar för långsiktiga och generellt giltiga forskningsstudier om det svenska civila samhällets karaktär och förutsättningar, samt ett strukturerat, återkommande och ömsesidigt kunskapsutbyte. Till samarbetet knyts ett forskningsråd ("Forskningsrådet") som ges en rådgivande funktion i relation till den samlade verksamhet som bedrivs vid CCF. I samarbetet finns även ett forskningsforum som upprättas hos de samarbetande civilsamhällesorganisationerna, ca 4 ggr per år.

Samordning och verksamhetsstöd

Stadsmissionens Bostad Först-hub

Sveriges Stadsmissioner var först med att introducera Bostad Först-modellen i Sverige och har sedan dess varit en drivande aktör i arbetet för att minska hemlöshet med stöd av denna modell. Den bygger på principen att människor behöver ett tryggt och eget boende för att kunna hantera social problematik som missbruk, psykisk och fysisk ohälsa. Till skillnad från konventionella insatser, där individen först måste bli fri från exempelvis beroende innan de kan få en bostad, ger Bostad Först människor stabilitet direkt. Modellen har visat sig framgångsrik – 80 procent av deltagarna behåller sin bostad över tid.

Bostad Först-hubben grundades genom projektet *Avskaffa hemlösheten med Bostad Först* år 2018, ett initiativ från Sveriges Stadsmissioner i samarbete med Lunds universitet och med stöd från Svenska Postkodlotteriet. Idag är hubben en permanent verksamhet som drivs av Göteborgs Stadsmission på uppdrag av Sveriges Stadsmissioner och är Sveriges främsta utbildningsaktör inom Bostad Först.

Under 2024 har hubben genomfört utbildningsinsatser i 70 kommuner, spridda över 20 av Sveriges 21 län. Totalt har 26 grundutbildningar genomförts med deltagare från 58 kommuner, och en tvådagars fördjupningsutbildning hölls i Linköping för 14 kommuner och en Stadsmission. Hubben har även samarbetat med länsstyrelser i Gävleborg, Jönköping, Kalmar, Kronoberg, Blekinge, Halland och Uppsala för att sprida kunskap genom digitala och fysiska aktiviteter.

Hubben verkar även på nationell och internationell nivå för att stärka och utveckla Bostad Först-modellen. Under året arrangerades en konsensuskonferens i Göteborg med 250 deltagare, där forskare, beslutsfattare och praktiker delade erfarenheter. Konferensen gästades av professor Eoin O'Sullivan och

socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall. Hubben deltog även i nordiska samarbeten genom Nordic Homelessness Alliance och i europeiska nätverk som FEANTSA-forumet i Wien, en forskningskonferens i Budapest samt Housing First HUB:s partnerskapsträff i Dublin. Två medarbetare från Göteborg genomgick även *Train the Trainer*-utbildningen för att ytterligare stärka kompetensen inom området.

Genom utbildning, forskning och internationella samarbeten fortsätter Sveriges Stadsmissioner, via Bostad Först-hubben, att leda utvecklingen av modellen i Sverige och att vara en drivande kraft i arbetet för att avskaffa hemlöshet.

Gemensam effektmätning

2003 fattade Sveriges Stadsmission beslut om en gemensam effektmätning för samtliga medlemmar. Under 2024 har en arbetsgrupp för Effektmätning och kvalitetsutveckling bildats, styrelsen fattar dock beslut om uppdragsbeskrivning i februari 2025. Arbetsgruppen har fokuserat på att etablera kunskap om den nya effektmätningssstandard SS 29000 och utifrån den definiera en systemmodell för att möjliggöra standardens tillämpning. Arbetet resulterade i framtagandet av ett stödverktyg för de lokala Stadsmissionerna – *Ekosystem för effektmätning*.

Ekosystemet omfattar både kvalitetsaspekter kopplade till ledning, styrning och uppföljning samt effektlagiker, vilket gör det möjligt att systematiskt utvärdera hur verksamheterna gör skillnad för deltagarna. Under Stadsmissionskonferensen i Höör presenterades ekosystemet, vilket ledde till att flera Stadsmissioner påbörjade arbetet med att skapa sina egna anpassade modeller.

Ett konkret resultat av detta arbete är framväxten av *verksamhetskartor*, som tydligt beskriver lokala samhällsproblem och de effekter som eftersträvas. Under 2025 kommer arbetsgruppen att fortsätta utveckla ekosystemet genom att fördjupa arbetet med verksamhetskartor och identifierade samhällsproblem.

Samordning av Matcentraler

Under 2024 har Stadsmissionen omfördelat 6,600 ton överskottsmat till människor i utsatthet via Matmissionen-butiker, sociala verksamheter och via matkasseverksamheter. Under året har en nationell logistik för matdonationer etablerats som säkerställer snabb och effektiv hantering och omfördelning av stora volymer överskottsmat.

Vid årsskiftet drev Stadsmissionen 12 Matmissionen-butiker och ytterligare 6 planeras under 2025.

Hantering av textil

Den snabba utvecklingen inom cirkulär ekonomi och genomförandet av EU:s textilstrategi skapar både utmaningar och möjligheter för Stadsmissionens second hand-verksamhet. Nya regelverk kommer att förändra förutsättningarna för insamling och försäljning av textilier för återbruk, vilket kräver en strategisk och proaktiv anpassning av verksamheten.

För att möta dessa förändringar har Stadsmissionen under 2024 etablerat en specialiserad arbetsgrupp inom ramen för arbetsgrupp secondhand. Gruppen fokuserar på att utveckla effektiva insamlingsprocesser, säkerställa regelefterlevnad och stärka samarbetet med kommuner, som får ett utökat ansvar för insamling av textilavfall. Regelbundna möten och omvärldsbevakning möjliggör en dynamisk anpassning till nya förutsättningar och säkerställer att verksamheten utvecklas i linje med aktuella krav och möjligheter.

Arbetsgruppen fungerar även som en strategisk plattform för samarbeten inom den ideella second hand-sektorn. Genom nätverket Ideell Second Hand, Nordic Textile Network och den nybildade kommittén inom GIVA stärks vår position och möjlighet att påverka utvecklingen inom återbruk och hållbar textihantering.

Medlemskap och samarbeten

Sveriges Stadsmissioner var medlem i följande nätverk och organisationer under 2024:

